

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te HERK-DE-STAD

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 16477
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Sonja WISSELS
Adres Kapelstraat 28 - 3540 HERK-DE-STAD
telefoon 013-55.45.93
fax 013-55.45.93
e-mail basisschool.berbroek@scarlet.be
website www.basisschoolberbroek.be

Bestuur van de instelling vzw Com.Gemengde Scholen
Adres Kapelstraat 28 - 3540 HERK-DE-STAD

Scholengemeenschap SG Halen/Herk-de-Stad
Adres Generaal de Wittestraat 29 - 3545 HALEN
CLB Vrij CLB West - Limburg
Adres Sint-Catharinastraat 8 - 3580 BERINGEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 05-11-2012, 06-11-2012, 08-11-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 08-11-2012
Datum bespreking verslag met de instelling 23-11-2012

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Schoofs
Teamleden Ann Vananroye
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Welzijn.....	17
4.2 Begeleiding.....	17
4.2.1 Leerbegeleiding	17
4.3 Evaluatie.....	19
4.3.1 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	24
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	24
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
  - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
    - o het onderwijsaanbod
    - o de uitrusting
    - o de evaluatiepraktijk
    - o de leerbegeleiding
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De basisschool 'Sint-Jan' ligt in Berbroek een deelgemeente van Herk-de-Stad en profileert zich als een open en gezellige dorpsschool waar iedereen, iedereen kent. De kinderen krijgen er ruime kansen om zich verder te ontwikkelen binnen een stimulerende leef- en leeromgeving. De leraren dragen zorg voor de kinderen en voor elkaar. Dit uit zich in een warm en respectvol schoolklimaat.

Om het effect van haar onderwijs te meten, verzamelt de school voornamelijk gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem, de eigen en methodegebonden toetsen, de observaties, het kleuter- en leerlingenwerk en de resultaten van de centrale proeven, aangereikt door de onderwijskoepel. Deze gegevens worden vooral aangewend voor acties op kind- en klasniveau. Ze vormen nog in beperkte mate het richtsnoer om vanuit een kritische kijk het onderwijsaanbod op schoolniveau te analyseren en eventueel bijsturingen door te voeren.

Tijdens de doorlichting richtte de inspectie zich op de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie en op de aanpak van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk van de kinderen.

Voor het leergebied Nederlands zijn er in beide niveaus voldoende garanties om een onderwijsaanbod te garanderen dat tegemoet komt aan de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. De principes van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs alsook de principes aan de basis van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen staan centraal in de meeste klassen. De leraren hanteren diverse werk- en groepeeringsvormen om eigentijds, interactief en probleemoplossend onderwijs aan te bieden. Alle teamleden benutten diverse vormen van differentiatie om in te spelen op de verschillen in de taalontwikkeling tussen de kinderen. Er gaat een bijzondere aandacht uit naar de beheersing van de schooltaal en de functionele spreektaal. In de kleuterafdeling streven de leraren de basiscompetenties geïntegreerd en thematisch na. Formele afspraken bevorderen de verticale samenhang. De kleuters krijgen doelgericht een waaier van talige activiteiten aangeboden waarin de ontluikende geletterdheid de nodige aandacht krijgt. In de lagere afdeling baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket om het aanbod te stofferen. Het consequente gebruik ervan garandeert de verticale opbouw en zorgt ervoor dat alle domeinen voldoende aan bod komen.

Voor het leergebied wereldoriëntatie slagen de leraren erin om het aanbod werkelijkheidsgericht aan te bieden en benutten ze werkvormen waar het onderzoekend leren en het doen belangrijke componenten zijn. In alle klassen krijgen het waarnemen, het exploreren en het experimenteren ruime kansen.

In de kleuterafdeling sluiten de thema's aan bij de leef- en beleavingswereld van de kinderen. De kleuterleidsters laten ruimte om in te spelen op de groepsdynamiek of de interesses van de kleuters. In de lagere afdeling baseren de teamleden zich op een recent ingevoerd onderwijsleerpakket dat de leerplanrealisatie, een evenwichtige invulling van de domeinen en een graduele opbouw ondersteunt. De leerlingen krijgen mogelijkheden om de omringende wereld actief en ervaringsgericht te verkennen. Geheel conform de visie van het leerplan, bieden de leraren een aanbod aan dat steunt op het bijbrengen van kennis, vaardigheden en attitudes. Deze werking doortrekken in de evaluatie- en rapporteringspraktijk vormt nog een aandachtspunt.

Kinderen maximale ontwikkelingskansen bieden is een accent van de school. De school mag zich terecht 'een intense zorgschool' noemen. Onder impuls van het gedreven zorgteam krijgt de consistente zorgwerking gestalte. De school beschikt over een goede zorgomkadering die berust op transparante en duidelijke structuren, procedures en afspraken gebaseerd op een gezamenlijk gedragen visie. De begeleiding en de onderwijsstijl van de leraren garanderen onderwijs op maat van elk kind. De binnenklasdifferentiatie is sterk uitgebouwd. Kinderen met een zorgbehoefte worden besproken op overlegmomenten en kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen of individuele leertrajecten. Het voorbereiden van deze overlegmomenten, vertrekkende vanuit een concrete zorgvraag en daaraan formeel de vastgelegde afspraken koppelen is nog geen verworvenheid. De school staat nu voor de uitdaging om binnen haar kwaliteitszorg de effecten van de leerbegeleiding kritisch onder de loep te nemen met het oog op een verdere optimalisering.

De evaluatiepraktijk gaat in de kleuterafdeling uit van het periodiek screenen van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties. Bijkomend voeren de leidsters nog tal van observaties uit. Hiervoor baseren zij zich op hun eigen professionaliteit en in mindere mate op relevante leeftijdsgebonden leerplandoelen of op richtinggevend schoolafspraken. Bij de oudste kleuters gebruiken de leraren een gestandaardiseerde test om de schoolrijpheid te meten.

In de lagere afdeling zijn het vooral de leerpakketgebonden en eigen toetsen en de gestandaardiseerde tests voor de technische aspecten van wiskunde en Nederlands die het leerproces van de leerlingen in kaart brengen. De bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding evalueert tevens op regelmatige basis de praktische en de sociale vaardigheden en attitudes.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door een gedreven, dynamische en professionele schoolleiding. Zij streeft participatie na en zet structuren op die het 'samen school maken' bevorderen. De directeur zet de te varen koers uit, geeft sturing, coacht en volgt de onderwijskundige processen nauwgezet op. Binnen de school kan zij rekenen op vernieuwingsbereide en enthousiaste teamleden die zich plichtsbewust engageren om een verdere schoolontwikkeling te garanderen. De inzet van het hele team is lovenswaardig.

Een degelijk gestructureerd en functioneel schoolwerkplan vormt het referentiekader ter bevordering van de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid. Het geeft de goede schoolorganisatie en de schooleigen visie weer.

Jaarlijks werkt de school een aantal prioriteiten uit. Deze bewuster selecteren, afbakenen en uitwerken kan de haalbaarheid ervan verhogen. Bij de uitwerking van leergebiedgebonden prioriteiten kan de visie van het leerplan inspirerend werken.

De inspectie staat ten volle achter de huidige aanpak en werkwijze van de school en besluit deze doorlichting met een gunstig advies. Samenvattend kunnen we stellen dat de school kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs aanbiedt binnen een goed georganiseerd school- en klasklimaat waar kinderen zichzelf mogen, kunnen en durven zijn en omringd worden met de beste zorgen. We vertrouwen dan ook op de verdere inzet en het enthousiasme van het team om deze ingeslagen weg verder te continueren naar een almaar meer resultaatsgerichte schoolontwikkeling.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

---

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft voor het leergebied Nederlands de ontwikkelingsdoelen op een geïntegreerde en thematische wijze na. De leraren handelen volgens de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen. De krachtige speelleeromgevingen en de stimulerende onderwijsstijl bieden de kleuters ruime kansen om voor de verschillende domeinen op een speelse wijze talige ervaringen op te doen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Het kleuterteam levert voldoende inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie na te streven. Door de geïntegreerde en thematische benadering krijgen de kleuters ruime kansen om hun leefwereld explorerend en experimenterend te verkennen. De afspraken over onder meer de tijdskaders en de hoekenwerking zorgen voor een graduele opbouw.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij het plannen van hun onderwijsaanbod gebruiken de leidsters voornamelijk een koepeleigen instrument. De vier ervaringssituaties (zelfstandig spel, explorerend beleven, ontwikkelingsondersteunend leren en ontmoeten) zijn duidelijk herkenbaar in de thematische werking. In de planningsdocumenten noteren de kleuteronderwijzeressen de ervaringssituaties, de ontwikkelingsaspecten, de subdoelen uit het referentiekader en eigen doelen. Om te bewaken of het aanbod dekkend is, turven de leraren de ontwikkelingsaspecten en recent ook de ontwikkelingsdoelen.

Voor de keuze van de thema's baseren de leraren zich op de jaarkalender en op de leef- en beleavingswereld van de kleuters. In de jaarplanning is ruimte voorzien om thema's uit te werken vanuit de interessewereld van de kleuters. Via weekbrieven wordt het lopende thema kenbaar gemaakt aan de ouders. De kinderen krijgen kansen om attributen mee te brengen wat de interesse en betrokkenheid aanzienlijk verhoogt en aanleiding geeft om taal uit te lokken en te communiceren.

De geïntegreerde en thematische werking staat centraal. Deze sluit nauw aan bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters. Het aanbod is levensecht en werkelijkheidsgericht. Dit blijkt onder meer uit de leeruitstappen in de onmiddellijke en verdere omgeving en de gerichte aandacht voor de hoekenverrijking in functie van het lopende thema. Voor de inhoudelijke invulling van de thema's kunnen de leidsters naast de eigen ervaring en expertise ook terugvallen op gevarieerd en rijk bronnenmateriaal.

Het team beschikt voor een aantal hoeken en weerkerende activiteiten over uitgewerkte fiches. Deze zijn gradueel opgebouwd. De ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen zijn erin opgenomen. Verder zijn er ook afspraken over onder meer de kalenders die de continuïteit en de gradatie over de leeftijdsgroepen heen bevorderen.

Voor het leergebied Nederlands vond de introductie van het nieuwe leerplan taalbeschouwing plaats in samenwerking met de pedagogische begeleider. De leraren kregen opdrachten met het oog op een verdere implementatie van dit domein in de klaspraktijk.

Vanuit de werking aan de gelijke onderwijskansen (GOK) besteedde het team heel wat aandacht aan taalvaardigheidsonderwijs. Om de taalontwikkeling van de kleuters te stimuleren bieden de kleuteronderwijzeressen een waaier van talige activiteiten aan. De leraren hanteren een denkstimulerende vraagstelling die de kleuters uitnodigt om hun handelen en denken te verwoorden. Het team heeft aandacht voor boeiende en eigentijdse prentenboeken en verhalen. Tevens nemen de leidsters initiatieven om de leeshoek aantrekkelijk te maken en boekjes uit te kiezen die overeenkomen met de interesses van de kleuters. De spreek- en luistervaardigheden krijgen tijdens de onthaal- en kringmomenten gerichte aandacht. Elke klas beschikt over een klaspop. Deze fungeert als moderator, nodigt de kinderen uit tot communiceren en stimuleert de spreekdurf. Het voorbereidend lezen krijgt door tal van uitgewerkte initiatieven voldoende aandacht.

Voor het leergebied wereldoriëntatie besteedt de school tevens aandacht aan gezondheids-, milieu- en verkeerseducatie met het oog op het bijbrengen van gepaste attitudes. Voorbeelden hiervan zijn het gezond ontbijt en het sorteren van afval.

Het team creëert een veilige en stimulerende leeromgeving waarbij kleuters ruime kansen krijgen om waar te nemen, te beleven, te exploreren, te experimenteren en handelend te ontdekken. Via een krachtige en gestructureerde klaswerking, diverse interactieve werk- en groeperingsvormen en de begeleidende onderwijsstijl slagen de leidsters erin om veelvuldig kansen te scheppen ter bevordering van het actief en ervaringsgericht leren. De klasinrichting weerspiegelt het actuele thema. De hoeken zijn uitdagend en krijgen een doelgerichte verrijking vanuit het lopende thema. De leidsters werken dit schooljaar hun winkelhoek verder uit. Gelinkt aan het thema voorzien zij extra materialen, visuele ondersteuning en passende doe-opdrachten.

Het stimuleren van de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van de kleuters krijgt ruime kansen. Enkele voorbeelden zijn de visuele stappenplannen, de keuze- en takenborden en het contractwerk bij de oudere kleuters.

Om de overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar te verkleinen, werken de leraren elk trimester integratieactiviteiten uit. Deze zorgen ervoor dat de kleuters zich vertrouwd voelen met de leerkracht van het eerste leerjaar. Ook de gemaakte inhoudelijke afspraken tussen beide niveaus zorgen voor een vlotte overgang.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De leerkrachten beschikken over voldoende didactisch materiaal om de leerplandoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie na te streven. De functioneel ingerichte klassen en het passend ontwikkelingsmateriaal dragen bij tot een rijk klasmilieu.

De klassen zijn uitgerust met een goed gevulde leeshoek. In de school is er, naast de schoolbibliotheek met boeken en software, ook een vestiging aanwezig van gemeentelijke bibliotheek waar in samenwerking met een bibliothecaris boeken kunnen worden ontleend. De leraren hebben de mogelijkheid om boekjes, aangepast aan het thema, te reserveren. Vermeldenswaard zijn de zelfgemaakte fotoboeken die de aandacht van de teamleden illustreren bij het uitwerken van functionele materialen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leidsters krijgen een beeld van de beginsituatie via de overgangsgesprekken, het kindvolgsysteem en de vele informele overlegmomenten. Verder observeren de leidsters de kleuters en noteren ze markante vaststellingen. Deze gegevens vormen het uitgangspunt voor extra ondersteuning of extra uitdagingen. Vormen van inhoudelijke differentiatie komen gedurende het hele dagverloop voor. De leraren differentiëren zowel in hun instructie en begeleiding als in het aanbod.

De school besteedt gerichte aandacht aan haar anderstalige en taalzwakke kinderen. Deze leerlingen krijgen een aangepaste begeleiding waarbij de focus vooral op het uitbreiden van de woordenschat en het aanbrengen van de begrippen ligt. Zo helpt de school door haar uitgewerkte zorgverbreding deze kinderen over taal- en communicatiedrempels heen. De zelfgemaakte themaboekjes bieden hiervoor een waardevolle ondersteuning.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De teamleden screenen het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Verder brengen ze ook een aantal competenties in kaart. Om de gelijkgerichtheid te bevorderen willen de kleuteronderwijzeressen een nieuw kindvolgsysteem invoeren. Het vormt een aandachtspunt voor de school om de ontwikkeling van kleuters in kaart te brengen aan de hand van relevante leeftijdsgebonden leerplandoelen en gelijkgerichte criteria.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

Tijdens formele, individuele oudercontacten en informele overlegmomenten krijgen de ouders een mondelinge toelichting bij de ontwikkeling van hun kind. Indien nodig worden ouders bijkomend uitgenodigd om over de ontwikkeling van hun kind te praten.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt voor Nederlands de eindtermen met zoveel mogelijk leerlingen. Het team heeft aandacht voor alle domeinen. Het gebruik van een onderwijsleerpakket zorgt voor een doelgericht en gradueel opgebouwd aanbod. De schoolwerking is erop gericht om bij alle leerlingen een zo groot mogelijke leerwinst te realiseren.

Curriculum	De leraren hanteren een onderwijsleerpakket om de leerplandoelen voor het
Onderwijsaanbod	leergebied Nederlands te bereiken. Bij de aankoop werd het leerpakket
Referentiekader	vergeleken met de doelen uit het leerplan om de volledigheid van het aanbod na
Planning	te gaan. Het vrij consequente gebruik van het leerpakket zorgt voor de nodige
Evenwichtig en volledig	gradatie en continuïteit.
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	Uit de planningsdocumenten, zoals de jaarplanningen en de agenda, en het
	leerlingenwerk blijkt dat de school aandacht heeft voor de verschillende
	domeinen binnen dit leergebied en ernaar streeft ze evenwichtig te
	programmeren.

De aandacht voor het actief leerproces is herkenbaar in de klaspraktijk. In de meeste klassen staan het leerlingeninitiatief, de interactie en het gebruik van gevarieerd werk- en groeperingsvormen centraal. De principes van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs komen aan bod. Werkvormen, zoals het hoeken- en contractwerk, bieden leerlingen mogelijkheden om zelfstandig te werken en hun eigen leerproces in handen te nemen maar het gebruik ervan is leerkrachtafhankelijk.

Voor het domein taalbeschouwing vond de introductie van het nieuwe leerplan plaats in samenwerking met de pedagogische begeleider. Dat resulteerde in een leerlijn taalbeschouwelijke termen. Deze termen werden ook met een secundaire school besproken om een vlotte overgang en een graduele opbouw te garanderen.

Op school- en klasniveau zijn er verschillende waardevolle initiatieven op het vlak van leesbevordering en boekenpromotie geïmplementeerd vanuit de GOK-werking. Ook voor begrijpend lezen neemt de school bijkomende initiatieven.

De teamleden wenden de taalheterogeniteit binnen de klasgroep positief aan en hanteren werkvormen die de communicatieve vaardigheden en de mondelinge interactie verhogen door onder meer de spreekbeurten, de onthaalmomenten, de boekbesprekingen en de bespreking van de actualiteit. Hierdoor wordt naast de communicatiemogelijkheden tevens de spreekdurf bevorderd.

De leraren hebben aandacht voor de integratie van sommige taalactiviteiten in andere leergebieden. Voornamelijk met de leergebieden muzische vorming en wereldoriëntatie en de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren en sociale vaardigheden zijn sporen van horizontale samenhang herkenbaar.

In het klasbeeld zijn leerstrategieën aanwezig die veelal aansluiten met het gebruikte onderwijsleerpakket en de denkontwikkeling van de leerlingen ondersteunen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over hedendaagse materialen en onderwijsleerpakketten om haar taalonderwijs vorm te geven. De oudere kinderen leren gebruik maken van passende informatiebronnen zoals de woordenboeken.

De klassen zijn uitgerust met een rijk gevulde klasbibliotheek. In de school is er, naast de schoolbibliotheek met boeken en software, ook een vestiging aanwezig van gemeentelijke bibliotheek waar in samenwerking met een bibliothecaris boeken kunnen worden ontleend.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren krijgen een beeld van de beginsituatie via de overgangsgesprekken, het leerlingvolgsysteem en de vele informele overlegmomenten. Ze wenden de leerresultaten aan om kinderen met talige problemen te detecteren en te remediëren.

Conform de visie in het schoolwerkplan hanteren de leraren een onderwijsstijl die rekening houdt met de verschillen tussen de kinderen. Een flexibele klasorganisatie met ruime aandacht voor differentiatie beschouwen de leerkrachten als een evidentie. De binnenklasdifferentiatie is sterk uitgewerkt om tegemoet te komen aan de verschillende leerlingenkenmerken. Het werken met kleine groepjes, het aanbieden van verrijkings- en remediëringstof, de tempodifferentiatie, het gedifferentieerde huiswerk, ... zorgen ervoor dat zowel sterkere als zwakkere kinderen onderwijs op maat krijgen.

De school werkte een dyslexiebeleid uit. Voor kinderen met een leerstoornis of een aandachtsprobleem worden de werkschriften vereenvoudigd door de oefeningen overzichtelijk en gestructureerd per blad aan te bieden. De school voorziet tevens curriculumdifferentiatie voor kinderen die voorbereid worden op een eerste leerjaar B in het secundair onderwijs.

De leraren besteden aandacht aan hun anderstalige en taalzwakke kinderen. Deze leerlingen worden over taal- en communicatiedrempels heen geholpen door onder meer het maken van extra woordkaarten en het visualiseren van begrippen met prenten.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Om het leergebied Nederlands te evalueren, hanteren de leraren de toetsen uit het onderwijsleerpakket aangevuld met eigen toetsen. Deze resultaten zijn richtinggevend voor de detectie van leerlingen met extra noden. Voor kinderen met leerstoornissen zijn er ondersteunende maatregelen bij de evaluaties voorzien.

In het leerlingvolgsysteem zijn het voornamelijk de technische aspecten, zoals het technisch lezen en spelling, die binnen dit leergebied periodiek worden gescreend.

Sommige klassen hebben aandacht voor peer-evaluatie en laten aan de hand van vooropgestelde criteria de leerlingen elkaar evalueren. Het is niet duidelijk of deze werking verankerd zit in de schoolwerking en op systematische wijze deel uitmaakt van de evaluatiepraktijk of zich eerder beperkt tot occasionele gebeurtenissen en leerkrachtafhankelijk is.

De leerlingen van het vierde en zesde leerjaar nemen deel aan de externe toetsen van de onderwijskoepel. Hierin zit echter geen systematiek. De school analyseert deze gegevens weinig diepgaand om hiermee de kwaliteit op schoolniveau te borgen en/of bij te sturen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

Op het rapport krijgen de ouders informatie over de vorderingen van hun kind binnen de verschillende domeinen. Het valt op dat de bovenbouw niet systematisch rapporteert over het domein spreken terwijl het accent binnen het leerplan op de communicatie ligt en er op school heel wat initiatieven rond georganiseerd worden.

Via oudercontacten krijgen de ouders bijkomende uitleg over de prestaties van de kinderen. Leerlingen die kunnen genieten van ondersteunende maatregelen krijgen een aangepaste rapportering. Indien de school het nodig acht of op vraag van de ouders wordt er een bijkomend oudercontact geregeld.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling slaagt erin om de eindtermen voor dit leergebied met zoveel mogelijk leerlingen te bereiken. Het consequente gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een samenhangend, doelgericht en gradueel opgebouwd aanbod en leidt tot voldoende zichtbare opbrengsten en leerprestaties bij de leerlingen. De planningsdocumenten ondersteunen een evenwichtig en dekkend aanbod. De leraren spannen zich in om het aanbod werkelijkheidsgericht aan te bieden. De leerlingen krijgen veelvuldig kansen om handelend te ontdekken en de omringende wereld actief te verkennen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Wereldoriëntatie is sinds enkele jaren een prioriteit in de school. Om meer tegemoet te komen aan de verwachtingen van de overheid en de graduele opbouw in het aanbod te waarborgen, ging de school op zoek naar een uniform leerpakket. Bij de keuze ervan werd nagegaan of het nieuwe pakket voldoende garanties bood om de leerplandoelen te bereiken maar werd in mindere mate stil gestaan bij de visie van het leerplan.

Om de volledigheid van het aanbod te bewaken, hanteren de teamleden sinds dit schooljaar de leerlijnbewaker. Op die wijze kunnen zij op termijn nagaan of het aanbod dekkend is en waar bijstellingen nodig zijn. De planningsdocumenten vertonen een evenwichtig aanbod voor alle domeinen van wereldoriëntatie.

De graduele opbouw is in sterke mate verzekerd. Naast het onderwijsleerpakket voorzien leraren regelmatig in een extra aanbod dat aansluit bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. De leraren hebben aandacht voor een verzorgd klasbeeld. Lopende thema's zijn zichtbaar aanwezig in de klas.

De school levert inspanningen om het domein techniek verder uit te werken in het onderwijsaanbod. Zo is er onder meer een samenwerkingsverband met een naburige secundaire school en investeerde de school in een techniekkar.

In het kader van gezondheids-, milieu- en verkeerseducatie nemen de leraren initiatieven om de leerlingen te sensibiliseren voor gezonde voeding, het sorteren van afval en verkeersveiligheid. Voor het aanbod van verkeer beroept de school zich op een bijkomend onderwijsleerpakket om kinderen mobiliteitsbewust voor te bereiden op de dagelijkse deelname aan het verkeer. Deze lessen worden zowel cursorisch als praktijkgericht aangebracht. Voorbeelden hiervan zijn de deelname aan meester op de fiets en het gebruik van fluovestjes.

Een aanbod van waarnemingen, leeruitstappen en meerdaagse extra-murosactiviteiten bevorderen sterk de levensechtheid van het onderwijs. Leerlingen krijgen ruime kansen om op een actieve manier de wereld rondom

zich te ontdekken. Tal van mogelijkheden om kinderen zelf te laten exploreren en te experimenteren komen aan bod. Vermeldenswaard is de samenwerking met Natuurpunt, de vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen met als belangrijkste pijlers natuurstudie, beheer en educatie. De leerlingen van de derde graad verkregen door hun jarenlange inzet en werking het peter- en meterschap van Het Schulensmeer. De school zorgt voor een duurzame verankering van deze initiatieven in haar werking.

In de meeste klassen is er aandacht voor de horizontale samenhang tussen de leergebieden wereldoriëntatie, Nederlands en muzische vorming. Tevens komen de leergebiedoverschrijdende eindtermen binnen dit leergebied aan bod. Het leren plannen en studeren, het verwoorden van oplossingsstrategieën en het ICT-gebruik zijn enkele voorbeelden. Uit het leerlingenwerk en de observaties blijkt dat sommige opdrachten er uitdrukkelijk op gericht zijn de onderzoeks- en denkvaardigheid van de leerlingen te stimuleren. De leraren dagen de leerlingen uit om samen te werken en gezamenlijk naar de oplossing van een opdracht of een probleem te zoeken.

Materieel beheer

*Uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende leermiddelen, die ondersteunend zijn om de doelen te bereiken. In de klassen zijn de meeste tijd- en ruimtekaders aanwezig. Sommige klassen maken geregeld gebruik van de ICT-mogelijkheden. Daarbij hanteren ze de computer als informatiebron om iets te illustreren of op te zoeken.

Begeleiding

*Leerbegeleiding
Zorg*

Binnen de lessen wereldoriëntatie zorgen de leraren voor een aangenaam en een stimulerend klasklimaat. Er worden werkvormen aangewend waarbij er specifieke aandacht uitgaat naar sociale en relationele vaardigheden.

Vanuit hun intense zorgwerking spelen de leraren in op de specifieke noden van de klas, van individuele leerlingen of de talenten van de kinderen. De wijze waarop dit gebeurt, is leerkrachtafhankelijk maar terug te vinden in alle klassen. In sommige klassen wordt het hoeken- of contractwerk aangewend om een extra aanbod te voorzien.

Evaluatie

*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem*

De teamleden evalueren met methodegebonden en eigen toetsen. De kwaliteit ervan is leerkrachtafhankelijk. De visie uit het leerplan op evalueren is in de praktijk niet altijd herkenbaar. De toetsen peilen nog te vaak naar kennis en minder naar vaardigheden en attitudes. Hier rest er nog de uitdaging om de kwaliteit van de evaluaties te optimaliseren.

In het leerlingvolgsysteem zijn er geen aspecten opgenomen om de ontwikkeling van wereldoriënterende competenties in kaart te brengen.

De leerlingen van het vierde leerjaar nemen deel aan de centrale proeven georganiseerd door de koepel. Hierin zit echter geen systematiek waardoor de resultaten geen representatief beeld weergeven. De resultaten worden ook niet aangewend om de kwaliteit van dit leergebied op schoolniveau in kaart te brengen.

De rapportering naar ouders voor dit leergebied is vrij summier en beperkt zich tot een globaal cijfer. Dit cijfer geeft niet aan op welke domeinen de evaluatie betrekking heeft en evenmin of het gaat om kennis, opgebouwde vaardigheden of attitudes. Hier rest de uitdaging om criteria op schoolniveau te bespreken en gradueel uit te werken. Dit bevordert de gelijkgerichtheid en graduele opbouw. De school kan vanuit haar visie op evaluatie nagaan of bij de toekenning van het punt de talenten van de leerlingen tot uiting komen.

Op individuele oudercontacten krijgen ouders een woordje uitleg over het kunnen en kennen van de kinderen en hebben zij de mogelijkheid om bijkomende informatie te verwerven.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school beschikt over een uitgeschreven visie waarin ze vermeldt dat ze inspanningen levert voor een gelukkig leven voor alle kinderen en waar ze kinderen wil optillen naar een hoger ontwikkelingsniveau en hun vaardig wil maken voor een betere toekomst.

In haar zorgplan schetst het team een duidelijk en concreet beeld van de verwachtingen inzake de begeleiding die ze vooropstelt. Het zorgplan is een praktische leidraad die mogelijkheden biedt voor een doeltreffende ondersteuning van alle leerlingen. Binnen haar zorgwerking maakt ze een onderscheid tussen zorgbreedte en zorgverbreding. De zorgbreedte is de blijvende bekommernis om alle kinderen optimale kansen te geven. Bij zorgverbreding gaat het over de dynamiek die de school ontwikkelt om kinderen die risico's lopen in hun ontwikkeling of in hun leren bedreigd zijn ook optimale groeikansen aan te reiken.

De school ziet zichzelf als een 'intense zorgschool' en maakt die gedachte in de praktijk waar. Er is een doelgericht en dynamisch zorgbeleid waarneembaar dat berust op duidelijke structuren, afspraken en procedures. Voor de uitbouw van het zorgbeleid beschikt de school over een zorgcoördinator en een zorgleerkracht. Samen zetten zij de bakens uit om een doeltreffende leerbegeleiding te garanderen en een breed draagvlak te creëren. De directeur, die ook de taak van zorgcoördinator waarneemt, coördineert en volgt de initiatieven op. Zij werkt voornamelijk in de lagere afdeling op leerkrachten- en schoolniveau.

De leraren nemen in beide niveaus hun taak als eerstelijnsverantwoordelijke plichtsbewust op en leveren waardevolle inspanningen om het leerproces af te stemmen op de noden en de mogelijkheden van de kinderen. Alle leraren zien zichzelf als een zorgleerkracht. Zij trachten kort op de bal te spelen en steunen op verschillende differentiatievormen die verankerd zijn in de hele klaswerking. De leraren hanteren een onderwijsstijl waarbij de interactie en het leerlingeninitiatief uitgangspunten vormen van het didactisch handelen en creëren een krachtige leeromgeving met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind. De basisprincipes van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen (brede en harmonische vorming, actief leren, zorgbreedte en samenhang) zijn duidelijk herkenbaar in de meeste klassen.

De school brengt de beginsituatie van de kinderen in kaart. Op basis van overgangsgesprekken waarbij de meest relevante informatie wordt doorgegeven, de vele informele overlegmomenten en de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem krijgen de leraren een duidelijk beeld over het functioneren van de hen toevertrouwde kinderen. De zorgdossiers zijn degelijk gefundeerd en bevatten kwaliteitsvolle informatie om aan de slag te kunnen. Een aandachtspunt is echter de uitgebreide zorgdossiers verenigen tot functionele transparante en overzichtelijke registratiedossiers waarin de leraren dadelijk een beeld krijgen van de totaliteit van het hulpverleningsproces.

Om zicht te hebben op de verdere vorderingen houden de leraren in de kleuterafdeling de ontwikkelingen van de kleuters bij door middel van het kleuterwerk, observaties, screenings en genormeerde tests. Dit schooljaar stappen de leraren over naar een ander kindvolgsysteem om de gelijkgerichtheid te optimaliseren en de totale ontwikkeling duidelijker en transparanter in kaart te brengen. Dit laat hen tevens toe om de talenten van de kleuters beter in de verf te zetten. Een gestructureerde en graduele aanpak voor de observaties ontbreekt nog. Hier staat de school voor de uitdaging om de observaties te linken aan dominante leerplandoelen en gelijkgerichte criteria.

Op vaste tijdstippen kunnen de leidsters een beroep doen op de doelgerichte hulp van de zorgleerkracht. Zij staat voornamelijk in voor de begeleiding van kleuters met extra noden en het maken van ondersteunende materialen. De leidsters waarderen haar gedrevenheid en inzet.

In de lagere afdeling baseren de leraren zich voornamelijk op de eigen en methodegebonden toetsen, het leerlingenvoerwerk en de gestandaardiseerde tests uit het leerlingvolgsysteem om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen. Deze gegevens vormen na analyse en interpretatie de basis voor doelgerichte interventies op leerling- en groepsniveau.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken de leraren drie keer per jaar de resultaten van het leerlingvolgsysteem en de vastgestelde moeilijkheden met het zorgteam en de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Op voorhand geven de leraren de namen door van kinderen die aan bod zullen komen tijdens deze bespreking. Het is nog geen verworvenheid om dit overleg voor te bereiden vanuit een duidelijke zorgvraag. Ook het expliciteren van de afgesproken zorginitiatieven, verantwoordelijkheden en afspraken kent nog een groeimarge. Bijkomend hebben de leraren maandelijks de kans om een zorgoverleg te houden.

De zorgbesprekingen vormen het uitgangspunt om acties op te zetten. Kinderen met specifieke noden kunnen terugvallen op stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen. De school beschikt over een dyscalculie- en dyslexiebeleid waarin met stappenplannen wordt uitgeschreven hoe kinderen geholpen kunnen worden. Deze kinderen kunnen ook terugvallen op aangepast huiswerk en een aangepaste evaluatie. Wanneer de opgezette hulpverlening niet het gewenste resultaat oplevert, zal de school het niet nalaten om de expertise van externen, zoals de gon-begeleider, te benutten.

Het team heeft oog voor de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen en levert hierbij de nodige ondersteuning en opvolging. Verschillende acties zoals het ontdekken van de talenten, het leren omgaan met gevoelens en het werken aan een goede klasgeest zorgen voor een veilige en stimulerende leer- en leefomgeving.

De zorgcoördinator organiseert de contacten en overlegmomenten tussen de school, de ouders en de externe hulpverleners. De samenwerkingsverbanden met het CLB en andere externe partners verlopen vlot en bieden impulsen voor een meer samen gedragen en geïntegreerde hulpverlening.

Om de zorgwerking steeds verder te optimaliseren, nemen de leden van het zorgteam regelmatig deel aan extern georganiseerde nascholingen. De opgedane expertise wordt duidelijk aangewend om de zorgwerking in de school verder uit te werken. Op het niveau van de scholengemeenschap bestaat er een overlegplatform voor de zorgcoördinatoren van de verschillende scholen. Zij komen op regelmatige basis samen en kunnen also hun deskundigheid delen en verder ontwikkelen.

Het team stond nog in mindere mate stil bij het effect van haar leerbegeleiding. De opgezette initiatieven en de huidige zorgwerking werden nog niet onder de loep genomen met het oog op een almaar groeiende schoolontwikkeling in functie van de leerbegeleiding.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school voert een evaluatiebeleid op basis van een visie die is geëxpliciteerd in het zorgplan. Daarin vermeldt ze: 'Evaluatie is gericht op het proces van leren. De evaluatie moet het unieke karakter van het kind waarderen. Iedere evaluatie is immers bedoeld om een zicht te krijgen op de vorderingen in de ontwikkeling van de kinderen. Het accent ligt duidelijk op het proces, op wie kinderen intussen geworden zijn en niet alleen op wat ze op een bepaald ogenblik kennen, kunnen en zijn.' De school onderneemt stappen om deze visie in de praktijk daadwerkelijk gestalte te geven maar kan hierin nog groeien.

De evaluatiepraktijk richt zich op informatieverzameling om enerzijds het onderwijsleerproces te optimaliseren en om anderzijds in de lagere afdeling ook de leerprestaties van de individuele leerling te meten met het oog op rapportering.

In de kleuterafdeling beschikt het team momenteel over een procesgericht kleutervolgsysteem dat de ontwikkelingsevolutie van de kleuters in kaart brengt. Het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties worden periodiek gescreend. Deze gegevens aangevuld met observaties geven een globaal beeld van de kleuter weer. Bij de oudste kleuters gebruiken de leraren een genormeerde test om de schoolrijpheid te meten. In de lagere afdeling bestrijkt het volgsysteem vooral technisch-cognitieve aspecten van de leergebieden Nederlands en wiskunde.

Voor de leergebieden Nederlands, wiskunde en Frans gebruiken de leerkrachten van de lagere afdeling de toetsen die aan het leerpakket verbonden zijn. Deze worden soms aangevuld met eigen toetsen. Voor het leergebied wereldoriëntatie herwerken de meeste leraren de bestaande toetsen. Deze toetsen zijn veeleer cognitief geïnspireerd hoewel het leeraanbod toch is afgestemd op zowel kennis als vaardigheden en attitudes. Voor de evaluatie van muzische vorming ontbreken er gelijkgerichte criteria waardoor de evaluatie leerkrachtafhankelijk is. Vormen van zelfevaluatie of portfolio zijn nog niet algemeen gangbaar als bronnen voor evaluatie. De bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding evalueert op geregelde tijdstippen de praktische en de sociale vaardigheden en attitudes.

Een doelgerichte evaluatie van de creatieve vaardigheden blijkt nog moeilijk voor de teamleden. Een duidelijke visie ontbreekt. Toch staat het team open om nieuwe tendensen en ontwikkelingen te verkennen. Soms mogen de kinderen zichzelf of medeleerlingen evalueren. Hiervoor krijgen ze concrete tips aangereikt.

De leraren leveren inspanningen om kinderen positief te benaderen, hen te bevestigen en aan te moedigen via mondelinge en schriftelijke feedback. De teamleden verbeteren het leerlingenwerk en formuleren regelmatig positieve individuele commentaar. Ook de rapporten worden steeds vanuit een positieve grondhouding geschreven. Oudere leerlingen krijgen bij de verbetering van hun werk meer verantwoordelijkheid.

Bij het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs hanteert de school bepaalde criteria. Niet alleen resultaten voor wiskunde, Nederlands en Frans zijn doorslaggevend maar ook de andere leergebieden en de evolutie die de leerlingen maakten, zijn bepalend.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school profileert zich als een kleine en gezellige dorpsschool waar iedereen, iedereen kent en waar kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs wordt aangeboden. De kinderen krijgen veelvuldig kansen om zich in een veilig leer- en leefklimaat, omringd met de beste zorgen, verder te ontplooien.

De school wordt aangestuurd door een dynamische, professionele en gedreven schoolleiding die een beleid uitzet dat berust op democratie en inspraak. Zij hecht veel belang aan het welbevinden van alle schoolparticipanten. De directeur stelt duidelijke verwachtingen voorop en bewaakt de uitgezette koers. De teamleden waarderen de gedrevenheid, de gemoedelijke omgang en het pedagogisch-didactisch handelen van het interne leiderschap. Zij ervaren de sfeer in de school als professioneel, collegiaal, warm en respectvol.

De directeur wordt bijgestaan door een enthousiast en hardwerkend team. De leraren tonen een groot engagement en zijn betrokken bij alle aspecten van de schoolwerking. De teamleden stellen zich flexibel op en zijn bereid om veranderingen samen aan te pakken. Het 'samen school maken' is in deze school een verworvenheid.

De directeur volgt de klaspraktijk van de leraren op om de gezamenlijke doelgerichtheid en de uitvoering van gemaakte afspraken te bewaken. Onder meer via het nazicht van de planningsdocumenten, de doorloopbezoeken en de functioneringsgesprekken ondersteunt en coacht zij het professioneel handelen van de leraren en krijgen zij gerichte feedback.

Om de eigenheid van de school in kaart te brengen en zich nog beter te kunnen profileren, werd het bestaande opvoedingsproject kritisch onder de loep genomen en vertaald in een schoolspecifieke visie, gebaseerd op de pijlers van de koepel. Dit gebeurde in overleg met de teamleden en met de hulp van de pedagogische begeleider. De visie wordt gedragen door alle teamleden en is duidelijk herkenbaar in de school- en klaspraktijk. De school benut kansen om deze visie te communiceren met de ouders.

Er is op school een duidelijke ontwikkelings- en vernieuwingsdynamiek waarneembaar onder impuls van het interne leiderschap. De school werkt jaarlijks een aantal prioriteiten uit. Deze worden in overleg gekozen op basis van behoeften van het team en recente onderwijsontwikkelingen.

De directeur acht het wenselijk dat het team de noodzaak van onderwijsvernieuwingen inzielt alvorens over te gaan tot de uitwerking ervan. Er gaat ruime aandacht uit naar sensibilisering en coaching. De school staat nu voor de uitdaging om welgekozen prioriteiten te selecteren en af te bakenen. Voor de uitwerking van leergebiedgebonden prioriteiten kan de visie van het leerplan inspirerend werken bij een doelgerichte implementatie.

De schoolwerking steunt op een degelijk gefundeerd, functioneel en gebruiksvriendelijk schoolwerkplan. Hierin zijn zowel organisatorische als onderwijskundige aspecten vervat. Het biedt op een gestructureerde wijze houvast voor een kwaliteitsvolle en gelijkgerichte schoolwerking.

De school beschikt over efficiënte communicatie en overlegkanalen. Personeelsvergaderingen, briefings en overlegmomenten verlopen doorgaans doelgericht en leiden tot een participatieve besluitvorming.

Hoewel de school reeds bepaalde aspecten van de schoolwerking onderzoekt, behoort het nog niet tot de schoolcultuur om systematisch bestaande gegevens te analyseren en om eventuele bijsturingen door te voeren. Leerlingenresultaten worden nog in mindere mate benut om te reflecteren over de kwaliteit van het onderwijs en de leerprocessen op schoolniveau.

Het zorg- en GOK-beleid van de school is gebaseerd op een beginsituatieanalyse en brengt de noden van alle leerlingen en in het bijzonder van de SES-leerlingen in kaart. Momenteel selecteert de school doelen en acties. In afwachting hiervan worden de thema's uit de vorige cyclus verdergezet.

De school werkt momenteel een talenbeleid uit, geënt op een visie. Binnen de school zijn er heel wat initiatieven lopende die de taalontwikkeling van de kinderen stimuleren. Illustratief hiervoor zijn de themaboeken met streefwoordenschat. Ook op niveau van de scholengemeenschap worden reeds aanzetten genomen die het uitwerken van een talenbeleid ondersteunen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leraren slagen er in beide niveaus in om voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan de maatschappelijke opdracht.
- De leraren besteden ruime aandacht aan de beheersing van de schooltaal en de functionele spreektaal voor taalzwakke en/of anderstalige kinderen.
- De principes van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs zijn terug te vinden in het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren.
- De leraren ondernemen in beide niveaus stappen om het onderwijs werkelijkheidsgericht aan te bieden. Het waarnemen, het exploreren en het experimenteren krijgen ruime kansen.
- De leraren hanteren diverse interactieve werk en groeperingsvormen binnen een stimulerende leeromgeving.
- De school- en klaswerking zijn goede praktijkvoorbeelden van het realiseren van de principes aan de basis van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. De brede vorming, het actief leren, de zorgbreedte en de samenhang staan in de onderwijspraktijk centraal.
- De leraren in de kleuterafdeling besteden bijzondere aandacht aan een doelgerichte hoekenverrijking in functie van het lopende thema.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan zich terecht 'intense zorgschool' noemen. De leraren spannen zich, samen met het zorgteam, in om de kinderen te ondersteunen, te begeleiden en op te volgen. Het bieden van onderwijs op maat is een verworvenheid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolwerking wordt aangestuurd door een gedreven, dynamische en professionele schoolleiding die participatie nastreeft en structuren opzet om het 'samen school maken' mogelijk te maken.
- Het leerkrachtenteam bestaat uit vernieuwingsbereide, enthousiaste en vooral geëngageerde teamleden die beschikken over een grote schoolbetrokkenheid en -verbondenheid en die kwaliteitsvol onderwijs aanbieden met oog voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen.
- De school beschikt over een duidelijke schooleigen visie, gebaseerd op de pijlers van de koepel, die zowel in de school- als klaspraktijk herkenbaar is en de werking aanstuurt.
- De directeur zet de te varen koers uit, stuurt aan, coacht en volgt de onderwijskundige processen op vanuit een pedagogisch-didactische visie.
- De schoolwerking zit vervat in een degelijk, gestructureerd en gebruiksvriendelijk schoolwerkplan dat de schooleigen visie op goed onderwijs weergeeft. Het biedt een referentiekader ter bevordering van de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De visie van het leerplan kan inspirerend werken bij de uitwerking van bepaalde leergebiedgebonden prioriteiten.
- In de lagere afdeling kunnen de teamleden zich bezinnen over de evaluatie en rapportering van het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De relevante leeftijdsgebonden leerplandoelen kunnen in de kleuterafdeling een inspiratiebron vormen voor de observatie- en evaluatiepraktijk.
- Het hulpverleningsproces voor kinderen met extra noden kan efficiënter verlopen door het concreet formuleren van een duidelijke zorgvraag en daaraan de vastgelegde afspraken te koppelen om de opvolging ervan te vergemakkelijken.
- De school kan binnen haar kwaliteitszorg de effecten van de leerbegeleiding onder de loep nemen om het goede te borgen en eventuele bijstellingen door te voeren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan bewuster welgekozen prioriteiten selecteren, afbakenen en uitwerken.
- Bestaande evaluatiegegevens, zoals de resultaten van de externe proeven en de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem, kunnen op schoolniveau meer geanalyseerd en verwerkt worden om goede praktijk te borgen en maatregelen te nemen tot bijsturing.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Schoofs de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	